

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz 67.

Az adós védelme.

Az elmúlt héten több olyan rendelkezés jelent meg, amelynek célja az adós védelme. A kamat maximálás, az árverések elhalasztása érdekében tett intézkedések mind azt célozzák, hogy az adós össze ne roskadjon a teher alatt és teljesíteni tudja kötelezettségét, mert ez érdeke a hitelezőnek is.

A hitelező csak akkor kaphatja meg kölcsönadott tőkét, ha az adóst nem teszi tönkre a kamat, a rá szabott teher, mert amelyik pillanatban tulásba vinné követelését vele szemben, az egész tőkét veszélyeztetni részfelnyökért.

A kérdés tovább figyelésén végül elérünk azonban oda, hogy az adós körülményeinek olyannak kell lenni, hogy eleget is tudjon tenni a kötelezettségeknek, még ha azokat csökkentették is. Már pedig ma az üzletek, a kisipar pangása oly helyzetbe hozott sok adóst, hogy a kamatfizetésnek sem tud eleget tenni sokszor s ezért amennyire csak helyeselni lehet ezeket az intézkedéseket, tovább kell menni még egy lépéssel és arra is módot találni, hogy az üzleti élet fellendüljön, hogy a kisiparnak munkája legyen, hogy a gazda terménye jobb áron cseréljen gazdát, vagy ha ez nem lehetséges, korábban kell az adóst megvédeni, mielőtt még az árverésig elkerül.

A kamat még így megmaximálva is sok. 12%-ot nehéz ma megkeresni, amikor a fuza bolettával együtt leesett a múltévi árnívó alá, amikor a jószágnak alig van ára, a kivitel áll s így semmiben sincs kereslet. A kamatot tehát még lejjebb kell szállítani, azonban ennek csak az az útja lehet, amit már sokszor hangsúlyoztunk, hogy a pénznek egyenesen

és közvetlen utat kell találni a vidéki pénzügyekhez.

A megmaximált kamatból egytől egy és fél százalékig illeti ma a vidéki pénzügyzetet és két és fél százalék a fővárosi nagybankot, amely a Magyar Nemzeti Banktól felvett pénzt továbbította. A vidéki intézet mely az adósért garanciát vállal, amely a kölcsönt tulajdonképpen kihelyezi, amely az adóssal dolgozik, az új kamat mellett nem keresi meg majd a rezsijét míg a nagy intézet egy egyszerű továbbadással ennél többet keres és tisztán keresi azt.

Az üzleti könyvekbe nem igen engednek betekintést s mondjuk, hogy a vidéki intézetek a megmaradt százalékkal is hasznot tudnak elérni, mert hiszen ott vannak a betétek és a közvetlen hitelkeretek, ahol több különbözet van az intézet javára. Ha azonban ez esetleg így van — bár nem hisszük — akkor ha a pénznek egyenes utat találnának, még sokkal olcsóbb lehetne a kamat. Akkor, ha a Magyar Nemzeti Bank, vagy Pénzügyzeti Központ adja ezt a pénz ide 9 és fél százalékkal kerülne a közönséghez.

Az első mindig a közönség érdeke, közönség érdeke ma pedig az, hogy az államhatalom teljes súlyával segítse s ha az eddigi hitelesztő szervezet túlköltséges volt, építse le azt, ha nagyon kerülő utakon járt a pénz, keresse meg a közvetlen kapcsolatokat még akkor is, ha budapesti nagybankok vezéreinek kisebb lesz százezer pengőnél a jövedelmük.

Már olvastunk nyilatkozatokat, hogy a magángazdaságnak joga van úgy fizetni alkalmazottait, ahogyan azt ügyességükkel megérdemlik. Mi ezt készségesen elismerjük, de amikor a nagybank a

közönség és az állam pénzével, tehát a nemzet közönsége vagyonával dolgozik, amikor ez az ügyesség egyelőre abból áll, hogy kamatdrági-

tással adják meg a mamuth fizetéseket, akkor az államnak igenis bele kell avatkozni, mert itt kell kezdeni az adós védelmét! . . .

A város közgyűlése Bánovits és Vereby ügyében enyhítésért felelbe.

A polgármester és a többi tisztviselők ügyében hozott határozatot tudomásul vették. — A Városi Párt tartózkodott a szavazástól.

A város képviselőtestületének pénteki közgyűlését élénk érdeklődés előzte meg. Ez a közgyűlés volt hivatva ismételt tárgyalás alá venni a tisztviselők fegyelmi ügyében hozott határozatot, amely annak idején nagy port vert fel s amelyet a vármegye megsemmisített.

A közgyűlést délután 3 órakor nyitotta meg dr. Margitay Lajos polgármester.

Napirend előtt Bőröcz István szólt fel, hogy a kölkei utat drágán adták ki s felvilágosítást kért a műszaki tanácsnoktól, mert a munkások 20—25 pengőt is keresnek.

A polgármester szerint az építési bizottság hozzájárulásával adták ki a munkát, Fehérváry műszaki tanácsnok pedig közli, hogy ajánlat alapján adták ki s egyes munkások azért keresnek többet, mert ezek szakmunkások s különben is idején munkások, akiknek bére mindig magasabb szokott lenni.

A tisztviselők ügyénél dr. Beck szólt fel elsőnek s nem veszi tudomásul a közgyűlés határozatát azzal, hogy a képviselőtestületnek joga volt kimondani, hogy kik az érdekeltek.

Schmidt Károly szerint nem volt helyes a határozat, mert hiszen a többségi párt eszerint bármikor kizárhatja a tisztviselőket a szavazásból.

A szavazásnál 24 szavazattal 14 ellen kimondják, hogy a közgyűlési határozat ellen parasszal élnek a Közigazgatási Birósághoz.

Az újabb állásfoglalás tárgyalásnál Jahoda Ede szólt fel és azt ajánlja, hogy végleg intézzék el ezt az ügyet, mert már megmérgezi a közhangulatot. A maga részéről enyhítést indítványoz.

Dr. Schwarcz Béla oly irányban szólt fel, hogy a képviselőtestület vegye tudomásul a fegyelmi ítéletet, mert a közgyűlés nincs abban a helyzetben, hogy

akkor súlyosbításért, akár enyhítésért felelbezen, miután a fegyelmi iratok nem ismeri. Ne avatkozzunk az ügybe, mert a tisztviselők ugyis felelbezenek.

Dr. Fischer Ernő szerint felelősség terheli azokat, akiknek kötelessége volt a felügyelet így a vármegye számvevőségét is. Bánovits és Vereby ügyében enyhítés mellett van.

Dr. Beck szerint elejétől-végig kellene letárgyalni az ügyet. Fel kellene olvasni a fegyelmi ítéletet. Helyteleníti a közgyűlés határozatát, mely új határozathozatalra utasította a közgyűlést, mert szerinte az első törvényes volt. A maga részéről nem vesz részt a szavazásban.

Dr. Schmidt Miklós hangsúlyozta, hogy a város békéje kívánja, hogy enyhítésért felelbezenek. Két tisztviselőről van szó, akiknek nyugdíjat, végkielégítést kell fizetni s így a város anyagi érdeke is ezt kívánja.

Schmidt Károly felszólalásában azt mondja, hogy ha mindenkit egyformán büntettek volna az lett volna az igazságos. Így az az érzés, hogy kiválasztottak kettőt, akiket súlyosbítani akarnak. Schmidt Miklós dr. initványát fogadja el.

Vida Dezső Halász László felszólalása után szavazásra került az ügy s 30 szavazattal enyhítést kértek. A városi Párt tartózkodott a szavazástól s így a határozat egyhangú. Ugyanezen határozattal himondották, hogy a vármegye számvevőségét is felelősségre kell vonni.

A következő pont volt a hiány fedezése, amelyhez dr. Beck Alajos, Vida Dezső szóltak fel. A közgyűlés úgy határozott, hogy bizottságot küldenek ki annak megállapítására, hogy a város kit fizessen ki.

A közgyűlés ezután a lögi hid építéséhez fedezetet jelölt ki, a

szerkocsi a Witt féle üzlethez ért az egyik kerék érthetetlen okból összetört, a kocsit féloldalra fordult és a rajta levő tüzőtök az aszfaltra estek.

Az esés olyan erős volt, hogy Topf Ferenc őrparancsnok inrándulást, Schaffer Gáspár kisebb agrárközadást és Bogovics József lábszárcsonttörést szenvedtek. A gyorsan kihívott mentők mindhármukat a kórházba szállították s azóta ott ápolják.

A többi tüzőtök is kisebb-nagyobb ütődéseket, horzsolásokat szenvedtek.

A gyakorlat ezután elmarad. A kórházban ápolott tüzőtök állapota javul.

~~~~~

Segéd nélkül dolgozik a legtöbb kisiparos.

A súlyos válság az utolsó három hónapban érezteti a legjobban a hatását. Már az elmúlt években is igen sok iparrendélyt visszaadtak, nagyon sok iparos nem vett fel új tanoncot, ha idősebb tanoncok voltak elküldte a segédet, mert minden nap kevesebb munka lett és mindennap újabb gondokat hozott a rendkívüli idő.

Az a gyűlölködés, amely évenként kerestül nem tudott elharmadvadni a nemzetek között s amely a gazdasági háborút a végsőkig fokozta, lassan minden kis műhelybe, minden üzletbe eljutott.

Az egyik országban úgy, mint a másikban. Minden országban emelkedik a munkanélküliek száma s hol az egyik, hol a másik ipar hanyatlásáról hallani.

Szeretnénk ide elhozni a kis műhelyekbe azokat, akik Trianonnal, az utána következő évek lehetetlen politikájával sújtották ezt az országot, azokat, akik még ma is azt hiszik, hogy ebből az országból hadikárpótlást, vagy más fizetéseket ki tudnak préselni, be kellene vezetni sorba kisiparosok műhelyébe, a kereske-

Erre azonban furcsa jelenet következett. Szotirovics éktelen haragra lobbant és odaugrott a siber elé:

— Ide nézz, te alávaló! Látnod ezt a bluzt rajtam? Látnod milyen piszkos? Ezen még vér tapad a háborúból, de, te, te rongyos, nem veszel nekem másikat! . . . Huszonötöt neki! — És ezzel vitték is, már a sibert, akinek igen akkurátosan mérték ki a huszonöt botokat . . .

Nézzük meg ezután magyarjainkat a szerb megszállás alatt. Aki résztvevett azokon a titkos megbeszéléseken, amelyek oly sokszor voltak s amelyek nagy-szerű fellángolásai voltak a magyar hazaszeretnek, megerősíti azon megállapításomat, hogy soha olyan egyetértés, soha olyan összetartás nem volt közöttünk, mohácsiak között, mint abban az időben. És ami még több s ami ritka magyar erény: hallgatni is tudtunk. Talán éppen ennek a hallgatásnak tulajdonítható, hogy amikor az internálások voltak, a megbeszélések vezetőit, mint

dők üzletébe s megmutatni, hogy mit csináltak . . .

Csak egy-két példát ragadunk ki ezekből, amelyek azonban az összes esetekről beszélnek. Így például egy jónevű mohácsi szabó iparos elküldte segédjét, aki 11 évén át dolgozott nála s csak két inassal dolgozik tovább. Egy másik szabó, azelőtt 3 segéddel, 1—2 tanonccal dolgozott, ma a felesége segítségével végzi még meglévő kis megrendeléseit.

Vannak iparágak, ahol alig akad munka. Így a bográripar, a kovácsipar, mert a gazdának nincs pénze. Új kocsit nem rendelnek, nem vesznek, csak a régi meglévőt javíttatják, ameddig csak lehet.

Az építőiparral összefüggő iparágaknak szintén nincs munkájuk, hiszen Mohácson a nyáron nem volt számbavehető építkezés.

Ezzel jár természetesen a kereskedelem helyzete is. Az utolsó vásár után annyi panasz hallatszott a kereskedők részéről, amennyit már régen nem hallottunk. Nagy cégek redukálják alkalmazottaik létszámát, a kisebbek pedig már majdnem teljesen egyedül végzik a kiskereskedelmet.

A kereskedelemnek külön kell azokkal a nehézségekkel megbirkozni, amely a hitelmevnyások miatt érte. A nagykereskedők megszorították a hiteleket s csak súlyos feltételek mellett lehet árut kapni. Ugyanakkor a közönség nagyrésztének jövedelemcsökkenése folytán nehezebbé vált a kihitelezett tételek behajtása, mert ezek igen gyéren folynak be.

Ilyen körülmények között mindenki feszült figyelemmel kíséri úgy az országos, mint a nemzetközi intézkedéseket s várják, hogy melyek lesznek azok, amelyek enyhülést hoznak.

HIRDESSZEN A MOHÁCSI HIRLAPBAN!

egyébként is a mohácsi társadalom vezetőit, sikerült a szerbeknek eltalálni és letartóztatni, de voltak az internáltak között olyanok is, akik messze voltak ezektől a mozgalmaktól, mert a kőzatonákat már nem ismerték a szerbek.

Volt természetesen kivétel akkor is. Akadtak akkor is, akik nem tartottak ezekkel a csoportokkal, de volt valami, amit igen sokan, jóhiszemű magyarok is megtettek, akiknek talán egyedüli bűnük az volt, hogy kissé félték természetével áldotta meg az Alkotó. Gondolok pedig arra a sok kőlóra, amely a táncmulatságokon ugyan majdnem kötelező volt, de amelyet igen sokan roptak, akik magyar csárdást tanultak s akiknek a lába sehogyan sem állott erre a szláv táncra, sőt akadtak közülük olyanok, akik engem, a sokac származásút akartak kőlóra megtanítani . . . Kárba veszett a fáradságuk, mert ma sem tudom . . .

(Folyt. köv.)

El az aranytól!

(Zsuzsits András könyve.)

A gazdasági káosz, a világot előntő munkanélküliség, nyomor korszakát éljük. Az embereket csak ez foglalkoztatja. „Mi lesz velünk?” hangzik mindenünnen a kérdés. Joggal. Az a bizonyos túlnépesedési tan, amikor a föld nem lesz képes annyit teremni, hogy a rajta élő embereket eltartassa, még olyan messze tén sohasem volt, mint most, amidőn egyik főbaj a szükségletet messze túlhaladó termelés. S ezzel ellentétben soha kétségbeesettebb helyzet nem volt, mint napjainkban, amidőn igen kicsiny rész kivételével az összes társadalmi rétegek márlholnapra tengnek-lengnek. Vajjon mi az oka ennek?

Zsuzsits András megkísérli erre felelni. Fejtegetésében van bátorsága kimondani, hogy az aranyláztól mentesítsük magunkat s a munkának más valami értékmérőt jét teremtsük meg. S ha nyitott szemmel nézzük a mai világgazdasági helyzetet s a társadalmi viszonyokat, mit látunk? Egyrészt a nagytőkének a nemzetközi egyedüli nagy hatalmát, amely mellett minden hatalom eltöprül, másrészt a nagy többség nyomora és kétségbeesett élethelehetőségei mellett a kevésszámú nagy jövedelmet és pedig olyan jövedelmet, amely több száz, néha több ezer embernek adná meg a létminimumot. Igaza van Zsuzsitsnak, amidőn ennek megszüntetésére vagyoni- és jövedelmi maximumot óhajt. Gondolatot, eszmét vet föl úgy az arany mindenható ságától való mentesülésre, mint a korlátlan vagyoni és jövedelmi lehetőségek megállítására. Hogy vajjon az általa javasolt mód-e a megfelelő, nemzetgazdászok vitatásának a tárgya s azonkívül a kapcsolatosan javasolt adózási egyszerűsítés és hitelreform is vita tárgya. Az adózásnak pl. a formalmi adóra való leegyszerűsítése nézetünk szerint nem a legmegfelelőbb, miután aránytalanul sújtja a kisjövedelmű embert. A mai adózási rendszernek is valahogy fölkritikai pontját képezi az, hogy ott vesz adót, ahol inkább adni kellene s ahol meg mélyen a zsebbe kellene nyulni, ott az arányos teherviselést tartja szem előtt. De ha nem is ezen Zsuzsits által javasolt módon az adózást egyszerűbbé kellene tenni s azt a szociális étellel összhangzásba hozni.

Hogy az arany ma már nem igazi, vagy legalább is nem igazságos értékmérő nem vitás s hogy a nemzetközi egyedüli hatalom, a nagytőke ma már nem a termelés tényezője, hanem fordítva: a termelés szegődött a nagytőke szolgálatába, nyitott szemmel látjuk s élethelehetőségeink rosszbodásában tapasztaljuk, érezzük. „Mi lesz velünk?” kérdésre akar felelni innen vidékről egy gondolkodó és figyelő ember: Zsuzsits András s az általa fölvetett gondolat, eszme igen dicsérendő törekvés. Elismerés jár neki. (P.)

— Téli divatlapok megérkeztek és kaphatók *Fridrich Oszkár* könyv-, zenemű- és papírkereskedésében, Mohács.

Az ETERNIT-cső nem rozsdásodik,

könnyű, tartós és olcsó ejtő-, csatorna-, szelölő- és kéménycső.

Arakkal és prospektussal szolgálat:

ETERNIT MŰVEK

Budapest,
VI., Andrásy-út 33

Elárúsítóhely: **VIDA és SCHVARZ**
MOHÁCS.

Ertekezlet az inségakció megindítására.

Hétfőn délután a városházán értekezlet volt az inségakció megindítására. Az értekezleten a polgármester meghívására megjelentek az összes felekezetek lelkészei, az iskolák vezetői, a jótékony egyesületek képviselői és Brand Ede a múlt évi inségakció vezetője.

A polgármester közölte, hogy a leginségesebb osztály részére sikerül majd a kormánytól kenyérgabonát szerezni. Ugyancsak buzát kapnak olcsóbb áron a nagyjórészt munkanélküli állók. Az inségesek részére az idén is megnyitják a múltévben kitűnően bevált népkonyhát, amely decemberben kezdi meg működését. A polgármester felkérte a megjelent hölgyeket, hogy az adományok összegyűjtését vállalják, amit azok készséggel megtettek. Az akció vezetésére sikerült megnyerni Brand Edét, aki bár az idén nem akarta elfogadni, a megnyilvánult közbizalomnak engedett.

Az inségakció részére a város pénzbeli segélyt kap majd a kormánytól a szükség adóból, amit azonban munka ellenében fognak kiadni úgy, hogy a munkanélküliekkel közmunkákat láttatnak el. Pénzbeli segítség nem lesz. Gondoskodás történt arra is, hogy a nélkülözők számára tüzelőanyagot szerezzenek szétosztásra és a segélyezésből nem maradnak ki az idén sem a szegény gyermekek.

A magunk részéről is arra kérjük a közönséget, hogy a legnagyobb áldozatkészséggel siessen a nélkülözők segítségére. Mindenki tehetségéhez képest adakozzon s aki pénzt nem tud adni terményt, amelynek elviteléről majd a város polgármestere fog gondoskodni. A gyűjtést még ebben a hónapban megkezdik és a jövő hó közepéig fog tartani. Felkérjük az uradalmakat is ezután, hogy természetbeni adományokkal járuljanak hozzá az inségakcióhoz.

A pénzbeli adományokat illetőleg azonban egy összegben kérik, mert a múlt évben a havi 40—50 filléres hozzájárulás állandó összegyűjtése hiábavaló munkát adott. Aki jelenleg nem rendelkezik egyösszegben az

erre a célra szánt pénzzel, felajánlhatja a későbbi hónapokra is.

Hisszük, hogy a közönség a nehéz időköt átérzve, áldozni fog az inségesek javára.

— Csak egy szál virágot! A Szociális Misszió mohácsi szervezete ezután is az áldozatkész közönségre fordul, hogy halottak napján egy-egy szál virág-árát, egy-egy koszoru árát küldje be a Szociális Misszióknak. Az idei tél nagyon súlyosnak ígérkezik. Az emberszerető polgárságnak többet kell áldozni, mint más években, mert többen jelentkeznek majd segítségért. Ha mindenki valamivel hozzájárul, sikerül majd a segítségre szorulóknak helyzetét megjavítani.

— Református Egyház életéből. *Mányoki* Sándor református lelkész e hó 25-én délelőtt tartja bucsubeszédét a református templomban. Október utolsó napjaiban végleg elköltözik Mohácsra.

— „El az aranytől!” címmel *Zsuzsits* András felelős szerkesztőnk tollából egy tanulmány hagyja el a sajtót a jövő hét elején. A könyv az arany, az arannyal fedezett pénz válságából indult el és az ingatlanról fedezett pénzrendszerrel ismerteti. Ehhez különféle ujtásokat sorol fel, amelyekkel megoldhatóknak véli a szerző a mai bankrendszer reformját, közgazdaságunk súlyos terhét a kamatot és egy új adórendszert ajánl, amely könnyebb elviselhetőbb és eredményesebb lenne. Talál egy-két újabb állami jövedelmi forrást, a polgárság érdekében, annak különösebb megterhelése nélkül. A könyv kritikájával külön cikkben foglalkozunk. A szerző, tekintettel az előállítás költségeire szívesen és köszönettel venné, ha azt az érdeklődők előre megrendelnék. Megrendelhető szerkesztőségünkben és kiadóhivatalunkban. A könyv ára 1 P 50 fillér.

— A városi bérlők ügye. Mint közgyűlési tudósításunkból is olvasható a városi bérlők bérlészállítási ügye ismét lekerült a napirendről. Egyesek százalékos redukción mellett voltak, mások egyéni elbírálás mellett kardoskodtak s viszont egyesek csak a nagyobb bérlőknek akartak leszállítást adni, mások viszont a kisebbeket is be akarták vonni. Házbérfizetés közeledik s a bérlők ezúttal ismét a nagyobb bért tartoznak fizetni, ha ugyan bírják, mert már eddig is sokan túlköltséges felhívásoknak és pereknek voltak kitéve. A kérdést véleményünk szerint nem lehet egyénileg elbírálni, mert akkor vagy

a politika, vagy pedig az összeköttetések fognak dönteni. Ezért mi a lineáris megoldás hívei vagyunk megfelelő százalékkal. Ez alól nem lehet és nem szabad kivonni a kisiparosokat, mert hábár ezek látszólag kevesebbet is fizetnek, de viszont aránylagosan kisebb is a jövedelmük s éppen ezért ígértek annak idején kisebb béreket. Ha a város nem tud más megoldást, engedje ki a szerződésből a bérlőket, kíséreljen meg versenytárgyalást s meg vagyunk győződve, hogy sokkal kisebb eredményeket érnek el, mint az esetleg leszállított bér.

— A Selyemszövő leállítja üzemét. A Selyemszövőde, amely nagyobb munka szezonban 130 munkásnak is kenyert adott, a nehéz gazdasági viszonyok miatt leállítja üzemét. A selyemszövődehez szükséges nyersanyagot ugyanis külföldről kell behozni, amelyhez devizára lenne szükség, amit a korlátolt devizakiutalás miatt nem tudtak elegendő mennyiségben megkapni. A Selyemszövőgyár már az utóbbi időben redukált óraszámra dolgozott, hogy a munkásait ne kellessen szelnek eresztetni, azonban igysem tudta az üzem fentartani, már alig néhány munkás dolgozik benne, amíg a még meglevő nyersanyagot feldolgozzák s azután az üzem teljesen megáll. Csupa kiskeresetű munkásról veszt el ezzel kenyerét, akik közül a legnagyobb fizetésű hei 15—20 pengő között váltakozott.

— Menekült ezredesné dal estélye. öv. *Pasinszky* Miklósné orosz ezredes menekült özvegye szombaton és vasárnap, f. hó 24-én és 25-én a Pannónia szállóban orosz és magyar irredenta dalokat énekel gitár kísérettel. A menekült özvegy ebből a keresetből tartja fenn magát és kisfiát s ezután is kéri a közönség szíves támogatását. Belépődíj nincs.

— A pécsi iparosok felirata a kormányhoz. A pécsi iparügyi testület vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyben *Ruzsinszky* Béla elnök nagy beszédben vázolta, hogy az ország gazdasági és pénzügyi egyensúlyának biztosítására elrendelt intézkedések nem hozták meg a kívánt eredményt, hanem éppen az ellenkező hatást érték el. Az adók, illetékek és egyéb közterhek felemelése és a kereseti lehetőségek leszállítása az iparosság és a kereskedő társadalom katasztrófáját fogja gyorsítani. Az iparosság tiltakozik az újabb adóemeléssel ellen, egyben felhívja a kormányt, hogy a mammoth fizetések megadóztatásából, az átláthatóságok, a felesleges kiadások és az állami üzemek leépítéséből teremtsen elő az ország pénzügyi talpraállításához szükséges összeget. A helyesléssel fogadott beszéd után a közgyűlés határozati javaslatot fo-

gadott el, amelynek értelmében kéri a kormányt, hogy 1. a hitelviszonyok sürgős rendezésével tegye lehetővé a magángazdaság vérkeringésének megindítását, 2. az ipari termelés biztosítását, 3. a közterhek csökkentését, 4. a munkaaltszámok biztosítását, 5. a tisztviselők és más osztályok válsárlóképességének fokozását.

TÖLTŐTOLLAK

óriási választékban

1 pengőtől 28 pengőig

kaphatók

FRIDRICH OSZKÁR

könyv- és papirkereskedésében
Mohács.

— Pedagógiai szeminárium. Mult héten volt a környékbeli tanítószeg részére a szokásos pedagógiai szeminárium dr. *Berze Nagy* János kir. tanfelügyelő vezetése alatt. A szeminárium tárgya: „Polgári jogok és kötelesek”, amelynek elméleti előadója vitéz *Szécsy* Pál pécsi püspöki tanítóképzőintézeti tanár volt. A kiváló gyakorlati pedagógus rutinizott előadónak bizonyult és igen szép sikert ért el. A gyakorlati bemutatót *Bartek* Margit lányosóki tanító végzte. Előadását nagy szorgalom és sok tanítói készség jellemezte. *Müller* Mária mohácsi külvárosi elemi iskolai tanító „Tapasztalatok az új tanterv köréből” címmel tartott előadást. Kitűnő kifejező képessége és értékes tapasztalatai megérdemelt sikert arattak. *Bédics* Miklós somberekli igazgató-tanító „Külföldi szemle” címen felolvasást tartott s a nagy gonddal összeállított munka elismerésre talált.

— Semleges padokat a közgyűlésre. Szózatattuk már egy ízben felkérésre, hogy a közgyűlés azon tagjai, akik a legtöbb kérdésben pártokivüli álláspontot foglalnak el, semleges padok elhelyezését kéri. Ez eddig még nem történt meg, pedig azt hisszük igen egyszerűen meg lehetne oldani s egy nagyon üdvös eredménye lenne. U. i. a közgyűlési tárgyak elintézésében egy oly csoportosulás keletkezne, amely biztosítaná, hogy mindig a leghelyesebb álláspont kerüljön ki győztesen s ne a pártok határozatai kössenek le meggyőző deseket.

— Halalos autógázolás a pécsi tábla előtt. A mult év júliusában történt, hogy *Zlatics* László majsai soffőr gépével halálra gázolta *Küllösi* András mohácsi mezőrendőr, aki kerékpáron haladt a város felé. A soffőr azzal védekezett, hogy a mezőrendőr szabálytalanul az uttest

jobboldalán haladt és az autótülkölésre hirtelen átvágott a baloldalra. Így a soffőr nem tudta kikérülni a katasztrófát. A pécsi törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével *Zlatics* Lászlót 3 hónapi fogházra ítélte. Fellebbezés folytán ma foglalkozott az ügygel a pécsi kir. ítélőtábla. A felsőbírószak a törvényszék ítéletét helybenhagyta, de az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette.

— Fegyházra ítélt váltóhamisító. *Hesz* Miklós hercegszabari földmives több rendbeli váltóhamisítás és csalás büntette miatt került a pécsi törvényszék elé. A vádolt vagyonkáját gerekeire íratta, így aztán annyi pénze se maradt, hogy néha egy-egy spricert megigye a kocsmában Pedig az öreg szerette az itókat Hogy pénzhez jusson, váltókat kezdett hamisítani és azokra a felesége és gyerekei nevét írta alá, persze azok tudta nélkül. *Hesz* Miklós azonban rajtavesztett bűnén. A mulató földmivest feljelentették és az ügyészesség 7 rendbeli csalás büntette miatt emelt ellene vádat. *Hesz* Miklós bűnyüének tárgyalásán teljes beismerésben volt. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után *Hesz* Miklóst jogerősen két esztendei fegyházra ítélte.

— Felakasztotta magát. Dunaszekesőn *Farkas* József 75 éves földmives vasárnapra virradó éjjel házának kertjében felakasztotta magát. Az öngyilkosságot csak másnap reggel fedezték fel, amikor már halott volt. A hozzártatózóok szerint *Farkas* betegsége miatt követte el az öngyilkosságot.

— Felakasztották az egyik bankrablót. Az elmúlt héten *Ondi* Sándor és *Bónya* József pékinások a Kereskedelmi Bank fiókjában világos nappal bankrablást követtek el. Menekülés közben üldözöbe vették, amikor *Ondi* revolverével többször viszálylott. Hétfőn már statáriális bíróság elé került mindkét vádlott, akik tettüket beismerték. A statáriális bíróság *Ondi* Sándor 20 éves péktanoncot kötél általi halálra ítélte s aznap délután fél hat órákor az ítéletet végre is hajtották. *Bónya* Józsefet, miután még nincs husz éves, a leg súlyosabb büntetéssel 15 évi fegyházra ítélte.

— November 4-én ül össze a parlament. A ház elnöke és a kormány között tanácskozás volt, amelyen megállapodtak, hogy a Házat november hó 4-re összehívják.

Nagy választékban levő sírkoszoruimat

minden elfogadható árért kiárusítom

Deák Aladár

divat- és rövidárkereskedő.

Ha igazán szereti gyermekét, még ma vásároljon részére

gyermekbiztosítási kötvényt!

Napi 20 fillér megtakarítással tekintélyes összeget biztosít gyermekének.

Bővebbet

ZSUZSITS hitelirodában.

Mennyi az új szükségadó?

A szükségadót fizetni tartozik minden háztulajdonos és pedig az 1931. évi házáadó kivétel alapjául szolgáló nyers házbérjövodelemnek 2 5/10° át, míg 1932. évben, a kivétel alapjául szolgáló házbérjövodelemnek, illetve haszonértéknek 5/10° át.

A szükségadó alól mentesek: az állandóan vagy ideiglenesen a házáadó alól mentes épületek, továbbá a legfeljebb 2 szobából álló épületek, amelyeket a tulajdonosok teljes egészében maguk használnak. Ha azonban például a 2 szobából álló ház részben vagy egészben bérebe van adva, abban az esetben a ház már szükségadó köteles.

1931. évben fizetendő 2 5/10° os szükségadó f. évi október hó 1-én egy összegben esedékes, de legkésőbb november hó 15-ig kamatmentesen befizethető. Az 1932. évi 5/10° os szükségadó felerészben 1932. január hó 1-én, felerészben pedig április hó 1-én esedékes, illetve kamatmentesen február és május hó 15-ig befizethető. Ezen adót a háztulajdonos tartozik fizetni, lakóra való áthárítása tilos. Erre részletfizetést vagy fizetési halasztást az illetékes adóhivataloknak engedélyezni nem szabad. A ház utáni szükségadó semmiféle pótagóval nem terhelhető meg.

Ugyancsak általános közérdekű az inszpekciók céljaira fizetendő és a jövodelemadó után kivetendő szükségadó.

Mindenki, aki 2000 pengőt meghaladó adóalap után jövodelemadót fizet, az egyévi jövodelemadónak megfelelő összegű szükségadót köteles fizetni.

A szükségadó: az 1932. évi jövodelemadó összege. Tekintettel, hogy ezen adóbevétele már most van ezütség, ezért a kormányrendelet értelmében mindenki az 1931. évi jövodelemadónak megfelelő összegű előleget tartozik fizetni. Azok, akiknek az évi jövodelemadóalapja a 10.000 P-t nem haladja túl, az előleget 3 egyenlő részletben — és pedig november hó 15-ig, február hó 15-ig és május hó 15-ig, azoknak pedig, akiknek adóalapja a 10.000 P-t meghaladja, az előleget 2 egyenlő részletben és pedig nov. 15-ig, illetve május hó 15-ig kötelesek befizetni. Az 1932. évi jövodelemadó kivétel után, minden adózó tartozását le fogják számolni, amikor is az előlegeknél fizetett esetleges túlfizetéseket az 1932. évi adóösszeg javára fogják elszámolni.

Végül megemlítjük még a heti vagy havi fix fizetések után 1931. évi szeptember hó 1-től fizetendő külön adót is. Nevezetesen a heti illetményeknél 30 pengőn felül, míg a havi illetményeknél 120 pengőn felüli összegek után 1931. évi január hó 1-től fizetett külön adó összeg duplája fizetendő. Pld. heti illetményeknél: 30—35 P-ig 0.40 P, 35—40 P-ig 0.50 P. Havi illetményeknél: 120—140 P-ig 1.60 P, 140—160 P-ig 2 P stb. Az adó beszolgáltatása is módosult olyképen, hogy szeptembertől kezdve az alkalmazottak ker. adóját, valamint a különadót mindenkor legkésőbb annak a hónapnak

25. napjáig kell beszolgáltatni, amelyben a levonás történt. Ha a levonás a hó 25-ike után történt, az adókat a következő havi adókkal együtt kell beszolgáltatni.

— Ki akar házhelyet? A város gazdasági ügyosztályától vett értesülés szerint a Szt. Ferencrendi zárda telkén egy, a Vida és Schwartz féle telepen pedig 3 üres házhely van, amelyekre a városházán a délelőtti hivatalos órák alatt 38. sz. helyiségben f. évi november hó 5-ig bezárólag lehet jelentkezni.

— A termelő szövetkezeti probléma. A buzaválság felvetette a mezőgazdasági termelés bizonyos foku átszervezését. A buza alacsony ára miatt maholnap oda jutunk, hogy már nem a buzakivitel lesz kiviteli mérlegünk legerősebb tétele, hanem más. A baromfi, a tojás, a gyümölcs, a zöldségfélék és vaj máris olyan szerepet játszanak mezőgazdasági kivitelünkben, hogy ezeknek a cikkeknek fokozott termelésére és kivitelére kell törekednünk. Mivel azonban a bel- és külföldi fogyasztó piacokat csak jó minőségű áruval tudjuk meghódítani, világos, hogy a mezőgazdasági termelés átszervezésére a magángazdaság nem igen alkalmas. Ezt csak szövetkezeti uton, a termelő- és értékesítő szövetkezetek útján lehet elérni. Mivel nálunk a termelő szövetkezeti ügy még gyenge lábbon áll, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ebben az ügyben sorozatos ankétot tart Budapesten. Az ankét célja a termelő szövetkezeti ügy lényegének és megvalósításának lehetőségeit tisztázni. Az ankétan résztvesznek az ország legjelesebb szövetkezeti emberei és agrárpolitikusai. Az agrártermelés szempontjából oly fontos ennek a kérdésnek megoldása, hogy az ankéton résztvesz a földmivelésügyi miniszter is. Mint értesülünk, az ankétra meghívást kapott Kirschaneck Ödön pécsvárad esperes-plébános, a jeles szövetkezeti ember is, aki az ankét második napján fogja az ügyre vonatkozó nézeteit kifejteni. Dánia, Hollandia, Franciaország, Olaszország, Németország és Ausztria példája mutatja, hogy a kérdést a mezőgazdasági termelés javára meg lehet oldani. Szinte furcsa dolog, hogy mi csak most kezdünk a dologgal foglalkozni.

— Mellőzni kell a váltóóvásokat. A nagy pénztelenség miatt a pénzügyintézetekben nehezen folynak be a kamatok. Napirendben van, hogy az adósok nem tudják idejében a kamatot megfizetni, amikor is ezeket a váltókat meg kell óvatolni. Ez természetesen költséggel jár s ha aztán az adósnak sikerült mégis egy kis pénzt szerezni, akkor a költségek okoznak külön gondo-

kat. A rendkívüli helyzet miatt oly intézkedést kellene hozni, hogy a váltó óvatolást mellőzzék, azért a váltó továbbra is megtartsa váltó erejét, vagy pedig a váltóóvások határidejét kellene meghosszabbítani, mint ez augusztusban is megtörtént.

— Pap József fűszerkereskedő értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy a *fejérmegyei savanyított káposzta* megérkezett.

— Elhújasodásnál, köszvény-nél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József, keserűvíz javítja a gyomor és belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcsere bántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz kúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A belügyminiszter jóváhagyta a vármegye új közigazgatási beosztását. Baranyavármegye új közigazgatási beosztását, amelyet Fischer Béla alispán készített, a belügyminiszter jóváhagyta s így azt hamarosan végrehajlják. Az új beosztás a mohácsi járástól elveszi Pócsa községet, ellenben idecsatolja Himesházát. Ezután a járás 2 nagyközségből — Dunaszekcső és Nemetbóly — fog állni, miután ugyanezen alkalommal a belügyminiszter jóváhagyta Babarc községgé való visszafeljesztését is. A járás ezenkívül 20 községből fog állni összesen 31.419 lakossal.

FELLNERNÉL a Legény-egyletben vasárnap ösztánc.

— Meghalt Edison. Edison Alva Tamás a nagy feltaláló életének 84-ik évében meghalt. A hosszú kort megélt feltaláló majd másfélszer találmánnyal vitte előbbre korunkat. Az ő nevéhez fűződik a telefon tökéletesítése, a szénszálas izzólámpa, a fonográf, a mozgókép felvétele, a halál csak a testét vitte el mert lánglelke mindennap millió és millió lámpából világít bele a nagyvilágba és a telefon, a gramofon hangjai hirdetik örökké halhatatlan zsenialitását.

— 11 fillér a postai szállítólevél. A postai szállítólevél díját 2 fillérről 11 fillérré, az utánvételes szállítólevélét pedig 4 fillérről 13 fillérré emlétk fel. A „Dunántul” ezzel kapcsolatban írja, hogy arról sincs hír, hogy a postások fizetését felemlített volna, amit megtoldunk azzal, hogy mi sem értesültünk róla.

— A mammutfizetéses Benes. A „Slovák” megállapítja, hogy Benes külügyminiszteri fizetést huz az összes reprezentációs pótlékokkal, azután tanári fizetést, egy külügyi tisztviselő fizetését és a képviselői fizetést. Azonkívül rendelkezik a külügyminiszteri kimeríthetetlen alappal is. Ugyanaz a Benes, aki néhány évvel a háború előtt még arra kérte bará-

taik, hogy ne irjanak neki, mert nincs pénze válaszbélyegre, most nem kevesebb, mint 700 millió érték vagyon felett rendelkezik.

— Anyakönyvi bejegyzések szerint 1931. évi október hó 16-tól 1931. évi október hó 23-ig *Születések*: Kalkán János, Farkas Mária Terézia, Puhl József, Kender János. *Házasságkötések*: Bogárdi Jenő és Kovács Erzsébet, Angyal Ignác és Molnár Julianna. *Haldózkodók*: özv. Bozsér István-né 83 éves, Hosszu Margit 3 hónapos, Farkas Mária 3 napos.

SPORT.

Bajai «Bácska» S. E. — MTE. 5 : 1 (2 : 0.)

Bajnoki. Bíró: Atlasz.

Az MTE. bajai kirándulása keletlen meglepetést hozott azok számára, akik a TSE. elleni jó játékokat várták újra a csapattól. Hiányzott a lelkesedés, a küzdés. A csatárok nem tudnak küzdeni, nem tudják maguknál tartani a labdát, így megkétszereződik a védelem amugy is nagy munkája. A vereség megérdemelt, mégis a Bácska góljait csak szerencsének köszönheti.

Mohács kezd, de Bácska a 3-ik percben kornert rug. A 9-ik percben a bíró könnyelműen 11-est ad ellenünk. Márty nem eléggé helyezte lövését Léhmann fogja, miközben megurdják. A Bácska frontban marad A 13-ik percben Blum labdája a hálóban akad meg 1 : 0. Az MTE. csak két eredménytelen kornert ér el. A Bácska eredményesebb.

Blum magas labdája Léhmann feje fölött az ellenkező sarokban köt ki 2 : 0 (30. p.) A féldíő vége felé jár, amikor Mózer a kapu előtt tisztán áll, löne is, de a kapus a büntetlön belül megfogja a lábát és nem engedi löni. Kiáltó 11-es, de a bíró sipja néma. Ezzei vége is a féldíőnek.

A II. féldíőt MTE. kornert nyitja meg, a folytatást azonban Horváth gólya jelenti 3 : 0 (8. p.) Utána Németvarga nagy helyzetben mellé fejel. Bácska főlény közben a 14. percben Bálint közelről lö gólt 4 : 0. Léhmann szép védésével szórakoztatja a közönséget és nagy tapsot kap érte. A 35-ik percben azonban Tamás labdája nagy keservesen becsuszik a léc mellé 5 : 0. A következő percben Nagy a felpályán kapja a labdát. Lefut, kicselezi a védőket és hatalmas „becsületgölt” lö 5 : 1. Még Mózer széppithetne, ám ő állítgat és a védők megoldják a kényes helyzetet s már a bíró jelzi a játékok végét.

Vasárnap délután fél 3 órakor az MTE—Bajai S. E. mérkőzésre kerül sor. A csatársort okvetlenül változtatni kell, ha győzni akarnak, mert erre szükség van, így elkerülhet az utolsó helyről. Reméljük, hogy a csapat itthon újra megbecsüli magát és szépszámu közönség buzdítása mellett fogja megverni ellenfelét.

Felolós szerkesztő :
ZSUZSITS ANDRÁS.
Laptulajdonos és kiadó :
FRIDRICH OSZKÁR.

Olcsobb lett nálam a tűzifa!

Tojásszén

Poroszszen

Koksz

Tűzifa

KRAMER SÁNDOR

fakereskedőnél

Mohácson

a legelőnyösebben szerezhető be.

Telefón 53. sz.

Bérbeadó egy hold kert

özv. Götz Gyulánénál

Kossuth Lajos utca 79. szám.

Eladó vagy bérbeadó

Felső-Dunasor 18. számú ház, mely 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből áll, november hó 1-én beköltözhető. Az előhegyen cca 1 katasztrális hold szőlő, présház és pince $\frac{3}{4}$ része 3 éves ültetés, szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Parkettás uccai szoba, fürdőszobával, telefonhasználattal csakis butorozva november elsejére a belvárosban kiadó.

Délbaranyai Rádióház.

Eladó

LÁNYCSÓKON 40 magyar hold szántóföld az országut mellett, 10 hold rét, 1 ház, mely áll 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, 1 présház, 2 pincével, 1 nyári lakás, kukoricagóré és disznóólak.

Ifj. GRAF ANTAL, Lánycsók Mátyás király utca 413. szám.

Vendéglősök figyelmébe!

Papírszalvéta, minden nagyságban és árban legolcsóbban kapható:

FRIDRICH OSZKÁR

könyvkereskedésében

Mohács Telefón 67.

Két használt ágyat

egy szekényt veszek.

Cím: ZSUZSITS tőzsde.

ELADO

egy jókarban lévő

fahajókonyha.

Cím a kiadóhivatalban.

Egyfürdőszoba berendezés

kézi vízszivattyúval és kályhával eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy szobás lakást adok

magános nőnek takarításért.

Cím a kiadóban és Zsuzsits tőzsdében.

Már d. u. 3 órakor

megkaphatja megszokott napilapját, ha példányonkint vásárol

Az összes napilapok, hetilapok, folyóiratok, vicclapok árusítása. Előfizetések felvétele.

Levélpapír, játékkártya, dohányszókelek, képeslapok nagy választékban, legolcsóbb áron

a ZSUZSITS tőzsdében

Piaci árak

		a szordal heti piacom
Buza	— —	9.50 P
Zab	— —	14.— P
Rozs	— —	10.— P
Árpa	— —	13.— P
Tengeri m ó	— —	13.— P
Tengeri esőves	— —	6.80 P
Bab	— —	15.— P

Eladó!

Őszi és tavaszi szállításra:

Gyümölcsfa oltványok, Őszibarack (francia) oltványok, Füge bokrok, Spárga tövek és Gyümölcsfa vadcsemeték.

Tavaszi szállításra:

Magastörzsű rózsa oltványok, Bokor rózsa, Futó „ és Baba „ szemzések, Falra kuszó Ampelopsis oltványok, Virág és konyha kertli palánták. Megrendelhetők:

Baranyavármegye Mintagyümölcsösében, Mohács-szigeten.

Telep: Baracska úton 2. km.-nél.

Rendeléseket felvesz Zsuzsits tőzsde.

Eladó

egy 85 cm magas 60 cm széles

WERTHEIM KASSZA.

Cím a kiadóhivatalban.

Játékkártya

legelőnyösebb

beszerzési

forrása:

FRIDRICH OSZKÁR

könyv- és papirkereskedése.

FRIDRICH OSZKÁR

MOHÁCS, HORTHY MIKLÓS UT 36.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés,
könyvnyomda, könyvkötészet, nagy
nyomtatványraktár, mindennemű
lelkészi, jegyzői, ügyvédi, iskolai stb.
nyomtatványokból.